

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2018. május 4.

ROMÁN NEMZETISÉGI NYELV ÉS IRODALOM

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2018. május 4. 8:00

I. Szövegértés és érvelés vagy gyakorlati szövegalkotás

Időtartam: 90 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

I. ÎNȚELEGEREA TEXTULUI (Total 40 de puncte)

Citiți cu atenție textul de mai jos și răspundeți la întrebări.

Maria Ciobanu – 60 de ani de carieră artistică

Maria Ciobanu, supranumită "ciocârlia cântecului popular românesc", își încheie cariera artistică, după 60 de ani de activitate. Ea s-a născut într-o familie de iubitori ai cântecului popular în comuna Roșiile, județul Vâlcea. Tatăl său era un instrumentist popular, iar mama sa a avut o voce deosebită. Încă de mică, Maria, "guguia" pe dealuri în timp ce mergea cu animalele la pășunat.

"M-am trezit cântând, pentru că și mama și tata cântau și am cântat și eu de când eram micuță. Mă duceam cu oile pe câmp, cântam pe un deal de răsunau văile și pădurile, la Roșiile, unde m-am născut, și toate femeile se minunau: «I-auzi-o pe Maria lui Ion Ciobanu, ce glas frumos are!». Pe la vârsta de 5-6 ani mă puneam tatăl meu să cânt în fața musafirilor și le spunea: «Pe-asta mică am s-o fac mare artistă!». Și i s-a îndeplinit, iată, această dorință, dar și visul meu. M-am născut într-o familie cu aptitudini muzicale și am învățat să cânt de la tatăl meu, de la mama mea și de la fratele meu", spunea Maria Ciobanu într-un interviu.

Oamenii din sat îi spuneau *Ciocârlia din Roșiile*. Toți o îndrăgeau și devenise *zâna satului*, fiind invitată să cânte la nunți, botezuri și la hora din Ciobănești sau din fața Primăriei.

Așa se face că a fost remarcată și dusă la București unde s-a înscris la un concurs pentru ocuparea unui post la *Ansamblul Ciocârlia*. În juriul din care făcea parte și Maria Lătărețu, din cei 400 de înscriși doar doi au trecut proba de foc: Irina Loghin și Maria Ciobanu. *Asta este cântăreața care-mi va călca pe urme*, a zis Maria Lătărețu. Maria Ciobanu a cântat în toată țara și în numeroase țări străine. Pretutindeni este întâmpinată cu nespusă căldură de iubitorii cântecului popular, iar presa îi lauda harul.

Foarte multe din melodiile interpretate de artistă au devenit foarte populare, mult îndrăgite de public, ca de pildă: "Șarpe, șarpe de dudău", "Azi noapte când m-am culcat", "Mult mi-i drag mie Marin", "Ia-mă dor și du-mă, du-mă!", "Spune-mi neică, mergi, nu mergi?", "Hăulesc gorjencele", "Lie, ciocârlie" și multe altele.

În 1977, când a devenit laureată a Concursului interpreților profesioniști din țară, unul dintre membrii juriului a exclamat: "Nu e glas, e forță a naturii, e un miracol. I-ați ascultat trilurile «Ciocârliei»? Sunt neomenești, sunt chiar de pasăre a cerului. "Lie, ciocârlie" este cântecul cel mai apropiat de sufletul meu și a devenit ultracunoscut prin interpretarea mea, însă toate piesele din repertoriul meu îmi sunt dragi și am așezat în ele din întâmplările fiecărei mame, ale fiecărei femei, încât oricine le asculta să se regăsească în ele", mărturisea Maria Ciobanu.

Maria Ciobanu și-a încheiat cariera artistică de 60 de ani de activitate printr-un turneu în cinci orașe, intitulat "*Lie, Lie Ciocârlie, Rămân a voastră Marie!*" Cele cinci spectacole au avut loc în luna martie la București, Craiova, Râmnicu-Vâlcea, Bacău și Iași. Aceste concerte au avut o mare încărcătură emoțională, mai ales că ele s-au organizat în luna martie, care este dedicată mamei și femeii.

Performanțele vocale ale artistei au fost recunoscute de la începutul carierei, cântăreața fiind supranumită "ciocârlia cântecului popular românesc", în scurt timp după debutul său. Cântecul care i-a adus consacrarea este "Lie, ciocârlie".

În îndelungata sa carieră, Maria Ciobanu a fost distinsă cu premii și distincții prestigioase, între care Crucea națională "Serviciul Credincios".

Moștenirea artistică pe care Maria Ciobanu o lasă românilor este sporită de cei trei copii ai acesteia, artiști ai scenei românești și internaționale: soprana Leontina Văduva, artista Camelia Ciobanu, stabilită în SUA, și interpretul de muzică populară Ionuț Dolănescu.

Cu ocazia spectacolului de retragere, Maria Ciobanu a cântat împreună cu Leontina Văduva, Camelia Ciobanu, Doinița și Ionuț Dolănescu. Atmosfera de sărbătoare a fost completată de artiști, precum Steliana Sima, Mariana Ionescu Căpitănescu, Gelu Voicu, Mioara Velicu și Gheorghe Turda. Acompaniamentul a fost asigurat de Orchestra "Doina Basarabiei", conducător artistic și orchestrator fiind Valeriu Cașcaval.

"Este foarte greu, sunt foarte emoționată, publicul este minunat, am trăit atâtea clipe frumoase pe scenă, îmi este greu să mă las de cântat", ne-a spus Maria Ciobanu, sâmbătă seara, după concertul de la Sala Palatului, unde a fost aplaudată de 4.000 de spectatori. "Ciocârlia" muzicii populare românești ne-a mai povestit și ce planuri are după marea retragere de pe scenă: "Visul meu este să-mi văd nepoții mari și să-mi calce pe urme. Să mă țină Dumnezeu sănătoasă. Am șase nepoți, comori de copii buni și frumoși, cu drag mă ocup de educația lor și m-aș bucura peste ani să-i iubească publicul". După seria de spectacole Maria Ciobanu va locui în America, mare parte a timpului, acolo unde s-a stabilit și fiul ei, Ionuț Dolănescu, alături de soție și de cei trei copii ai lor: "Acolo, viața este frumoasă, dar publicul e cam americanizat. Însă, tot le place "Lie, lie ciocârlie". O să mai stau și acolo, mai vin și în țară, la prieteni, nu pot renunța la viața din România. Mă împart între țară și străinătate".

(România liberă, 2016)

Note lexicale

a gugui – (dialectal) a scoate sunete dispartate, încă nearticulate în cuvinte; a gânguri

aptitudine – chemare, har, înclinare, înclinație, predilecție

ultracunoscut – foarte cunoscut, arhicunoscut

remarcat – observat, băgat de seamă de cineva; relevat, evidențiat

încărcătură emoțională – profunzimea emoțiilor și sentimentelor în interpretarea cântecelor populare

triluri – ornament muzical constând din executarea rapidă și repetată a două note consecutive

prestigios – important, însemnat

1. Prezențați, pe scurt, tema acestui articol.

.....
.....
.....
.....
.....

5 puncte

2. Explicați, pe baza textului, sensul metaforei: *ciocârlia cântecului popular românesc*.

.....
.....
.....
.....

3 puncte

3. Cum este descrisă în text familia Mariei Ciobanu?

.....
.....
.....
.....
.....

5 puncte

4. Ce îi spuneau Mariei femeile din satul Roșiile și cum o numeau sătenii?

.....
.....
.....

3 puncte

5. Ce făcea tatăl ei pentru a pune în valoare talentul Mariei?

.....
.....
.....

3 puncte

6. Ce examen a dat Maria Ciobanu și cum a reușit să ocupe un post la o formație cunoscută din București?

.....
.....

2 puncte

7. Găsiți câte două sinonime pentru cuvintele:

cântec:.....

instrumentist:.....

aptitudini muzicale:.....

musafir :.....

dorință:.....

5 puncte

---

8. În ce lună au avut loc concertele pentru serbarea carierei artistice a Mariei Ciobanu și ce semnificație are această lună?

.....
.....
.....

3 puncte

9. Găsiți în text formele (câte 1 exemplu) de imperfect ale verbelor *a cânta, a merge, a pune, a spune, a face*.

.....
.....
.....
.....
.....

5 puncte

10. Găsiți în text formele (câte 1 exemplu) de perfect compus ale verbelor reflexive: *a se naște, a se îndeplini, a-și încheia*

.....
.....
.....

3 puncte

11. Explicați sensul sintagmei *zâna satului*.

zâna satului .....
.....
.....

3 puncte

**II. ALEGEȚI UNUL DINTRE CELE DOUĂ SUBIECTE URMĂTOARE:
ARGUMENTARE SAU REDACTAREA UNUI TEXT FUNCȚIONAL
(120-200 de cuvinte) (Total 10 puncte)**

A) Realizați pe baza fragmentului de mai jos un text în care să prezentați 3-5 argumente referitoare la utilizarea tabletei de către copii.

Relația dintre copii și tabletă

Nu mai este un secret pentru nimeni că tehnologia *touchscreen* (în limba română *ecran tactil*) ne-a schimbat viața. În bine sau în rău, nu știm încă! Dar știm sigur că ne place și ne bucură, altfel nu am alerga atât de disperăți după ultimele aplicații! Dacă mergeți dimineața cu autobuzul, aruncați o privire și numărați câți dintre pasageri sunt ocupați cu navigarea pe tabletă veți constata că o mare parte a lor se uită pe ecranele micilor aparate.

Copiii noștri nu fac nici ei excepție: nici nu au învățat bine să meargă sau să vorbească, și degețelul le “zboară” pe ecranul tabletei, intuind cu precizie ce au de făcut. Nu le trebuie mult să își dea seama singuri care sunt regulile unui joc. Am văzut copilași de 5 ani care știu să caute și să își instaleze jocuri gratuite de internet. O fetiță de 8 ani se lăuda că ea le “repară” tabletele tuturor din familie când se blochează. O fi bine, o fi rău? Un lucru știm sigur: tehnologia va face parte din viitorul copiilor noștri mai mult decât face parte din viața noastră! Acesta este un adevăr pe care greu îl mai putem schimba. Astfel, în ceea ce privește relația dintre copii și tabletă, opiniile oscilează în general între două extreme: fie le găsesc beneficii nenumărate, fie le condamnă definitiv ca fiind sursa tuturor relelor care li se întâmplă copiilor noștri, uitând că, chiar noi, adulții, suntem cei care le-au pus copiilor în brațe tableta! (www.evz.ro, 2015)

B) Redactați o scrisoare cu tema de mai jos.

Sunteți elev/ă al/a Liceului "Nicolae Bălcescu" din Giula. Realizați o scrisoare cu tema precizată mai jos. Redactați o scrisoare de intenție pentru angajare la Hotel Wellness Familiar din Giula. Semnați scrisoarea cu inițialele B.E.

Doriți să vă angajați în cadrul firmei Hotel Wellness Familiar din Giula. Recent ați citit într-un ziar local reclama firmei pentru un post de organizator de excursii la acest hotel. Motivați scrisoarea de intenție cu câteva informații: după liceu ați făcut o specializare în domeniul organizării excursiilor, iar pe baza experienței pe care o aveți și pe baza cunoștințelor de limbă (maghiara, româna, engleza) veți putea organiza vizite și excursii pentru turiștii români mai ales în orașul Giula și în alte localități unde trăiesc și români din Ungaria. Cunoașteți istoria orașului Giula și a localităților, precum și tradițiile românilor din Ungaria.

În redactarea scrisorii veți avea în vedere următoarele:

- să se respecte convențiile specifice unei scrisori de intenție:
- să se regăsească: formulele de adresare; data indicată și locul; formulele de încheiere,
- conținutul și structura să fie adecvate argumentării;
- să se asigure registrul stilistic și să se respecte normele de exprimare corectă, de ortografie și de punctuație

	pontszám	
	maximális	elért
Szövegértés	40	
Szövegalkotási feladat: Érvelés vagy gyakorlati szövegalkotás	10	
Vizsgapont összesen	50	

_____

dátum

_____

javító tanár

---

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
I. Szövegértés		

_____

dátum

_____

dátum

_____

javító tanár

_____

jegyző

Megjegyzések:

1. Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2018. május 4.

ROMÁN NEMZETISÉGI NYELV ÉS IRODALOM

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2018. május 4. 8:00

II. Műértelmező szövegalkotás

Időtartam: 150 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

PRODUCEREA TEXTULUI (Total 40 de puncte)

ALEGEȚI ȘI REZOLVAȚI UNUL DINTRE CELE DOUĂ SUBIECTE DE LA PROBA DE PRODUCERE A TEXTULUI (400-800 de cuvinte)

A) ANALIZA UNEI OPERE LITERARE

Analizați fragmentul (cap. III) de mai jos din nuvela *Moara cu noroc* de Ioan Slavici.

Prezentați în linii mari (1) tema nuvelei *Moara cu noroc* de Ioan Slavici și (2) trăsăturile realismului obiectiv al autorului. Pe baza fragmentului de mai jos stabiliți importanța în narațiunea realistă a (3) portretului personajelor (Lică Sămădăul, Ana, Ghiță) și a dialogului. Analizați (4) desfășurarea primei întâlniri dintre Lică Sămădăul și Ana, soția lui Ghiță, Lică și Ghiță. Observați raportul care se stabilește între personaje: Lică Sămădăul stăpân, Ghiță amenințat și supus, Ana uimită de Lică.

Peste puțin sosi și sămădăul, vestitul Lică Sămădăul, la Moara cu noroc. Lică, un om de treizeci și șase de ani, înalt, uscățiv și supt la față, cu mustața lungă, cu ochii mici și verzi și cu sprâncenele dese și împreunate la mijloc. Lică era porcar, însă dintre cei ce poartă cămașă subțire și albă ca floricelele, pieptar cu bumbi de argint și bici de carmajin, cu codoriștea de os împodobit cu flori tăiate și cu ghintulețe de aur.

El își opri calul înaintea cârciumii, aruncă o privire la Ana, apoi alta la bătrâna care ședea pe laița de lângă masa cea mare din umbra cerdacului, trase cu ochii o raită primprejur, apoi întrebă unde-i cârciumarul.

— Noi suntem, răspunse bătrâna ridicându-se.

— Știu, grai Lică, dar cred că vor fi și oameni pe aici. Eu întreb de cârciumarul; cu el vreau să vorbesc.

Lică le zise aceste așa, ca orișicine să poată înțelege că are grabă și că nu vrea să mai lungească vorba: bătrâna plecă dar fără de întârziere să caute pe Ghiță, iar Ana rămase privind ca un copil uimit la călărețul ce stătea ca un stâlp de piatră înaintea ei.

Dacă Lică ar fi fost alt om, el n-ar fi stătut așa cu privirea pierdută în vânt, ci s-ar fi bucurat de vederea femeii frumoase, care-l privea oarecum pierdută și speriată de bărbăția înfățișării lui.

— Ungurul a murit? întrebă el când văzu pe Ghiță.

— Da!

— Și tu ai venit în locul lui!

— Da!

— De la Sf. Gheorghe?

— Da, răspunse Ghiță, aruncând o privire furișată asupra femeilor, ca să vadă dacă ele nu cumva se tulbură.

— E Ghiță, ginere-meu, grai bătrâna, și, mulțumită lui Dumnezeu, ne merge bine de când suntem aici.

Lică își apucă, zâmbind, mustața între buze.

— Aici, zise el, le merge bine la toți oamenii cu minte. N-ai decât să te pui bine cu toată lumea, să le zici "noroc bun" celor ce vin și se duc și poți să dai mulțumită lui Dumnezeu. N-au trecut pe aici niște oameni?

— De! răspunse Ghiță chibzuit, suntem la drum și trece multă lume.

— Vorba vine, trei oameni...

— Trei, patru, zece... grai Ghiță cam în glumă, lumea trece mereu. Eu nu stau aici ca să țin seama despre cei ce vin și trec, și așa nici nu-i prea știu. De la o vreme te obicinuiești cu oamenii, încât nici nu te mai uiți la fețele lor. Apoi, cine știe dacă nu e și câte unul care s-ar mâhni dacă ai bate drumul cu vorbe despre dânsul. De cârciumar să nu întrebi niciodată, căci el vede și aude atât de multe, încât trebuie să uite degrab' și să nu mai ție nimica minte.

(Ioan Slavici, *Moara cu noroc*, https://ro.wikisource.org/wiki/Moara_cu_noroc)

Note lexicale

carmajin – piele vopsită în roșu-închis
codoriște (codiriște) – coadă de bici
ghintulețe (de la *ghint*) – cuie, piroane
te obicinuiești – te obișnuiești
degrab' – degrabă

B) ANALIZĂ COMPARATĂ

Redactați o lucrare de analiză comparată a două pasteluri: *Iarna* de Vasile Alecsandri și *Iarna pe uliță* de George Coșbuc. Mai întâi prezentați caracteristicile pastelului. Pe urmă comentați asemănările și, mai ales, diferențele dintre cele două pasteluri. Observați trăsăturile celor două viziuni poetice.

Vasile Alecsandri <i>Iarna</i>	George Coșbuc <i>Iarna pe uliță</i> (fragmente)
Din văzduh cumplita iarnă cerne norii de zăpadă, Lunghi troiene călătoare adunate-n cer grămadă; Fulgii zbor, plutesc în aer ca un roi de fluturi albi, Răspândind fiori de gheață pe ai țării umeri dalbi.	A-nceput de ieri să cadă Câte-un fulg, acum a stat, Norii s-au mai răzbunat Spre apus, dar stau grămadă Peste sat.
Ziua ninge, noaptea ninge, dimineața ninge iară! Cu o zale argintie se îmbracă mândra țară; Soarele rotund și palid se prevede printre nori Ca un vis de tinerețe printre anii trecători.	Nu e soare, dar e bine, Și pe râu e numai fum. Vântu-i liniștit acum, Dar năvalnic vuiet vine De pe drum.
Tot e alb pe câmp, pe dealuri, împregiur, în depărtare, Ca fantasme albe plopii înșirați se perd în zare, Și pe-ntinderea pustie, fără urme, fără drum, Se văd satele perdute sub clăbuci albi de fum...	Sunt copii. Cu multe sănii, De pe coastă vin țipând Și se-mping și sar râzând; Prin zăpadă fac mătânii, Vrând-nevrând.
Dar ninsoarea încetează, norii fug, doritul soare Strălucește și dismiardă oceanul de ninsoare. Iată-o sanie ușoară care trece peste văi... În văzduh voios răsună clinchete de zurgălăi.	Gură fac ca roata morii; Și de-a valma se pornesc, Cum prin gard se gâlcesc Vrăbii gureșe, când norii Ploi vestesc.
Note lexicale <i>troiene</i> (troian) – îngrămădire de zăpadă adusă de vânt <i>fiori de gheață</i> – senzație puternică de frig <i>împregiur</i> (împrejur) – apropiere, împrejurime, preajmă, vecinătate <i>perdute</i> – pierdute <i>dismiardă</i> (desmiardă) – mângâie cu vorbe de dragoste, răsfăț	Note lexicale <i>fac mătânii</i> – fac mișcări ale corpului, se înclină <i>se gâlcesc</i> – se ceartă zgomotos <i>de-a valma</i> – laolaltă, în dezordine <i>gureșe</i> – care ciripesc mult și vesel

Aveți în vedere următoarele criterii:

Asemănări:

- poezia naturii la cei doi poeți;
- modul de prezentare a spectacolului oferit de acest anotimp;
- folosirea aceluiași cuvinte în cele două poezii: *norii*, *grămadă*, *sanie/săanii*, *soare*, *fulg (fulgi)*, *zăpadă*, *fum*, *satele (sat)*;
- exprimarea sentimentului de bucurie.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

---

		pontszám	
		maximális	elért
I. Szövegértés és érvelés vagy gyakorlati szövegalkotás	Szövegértés	40	
	Érvelés vagy gyakorlati szövegalkotás	10	
II. Műértelmező szövegalkotás	Tartalmi minőség	25	
	Nyelvi minőség	15	
Helyesírás		8	
Íráskép		2	
Az írásbeli vizsgarész pontszáma:		100	

_____

dátum

_____

javító tanár

		pontszáma egész számra kerekítve	
		elért	programba beírt
I. Szövegértés			
II. Szövegalkotás	tartalmi minőség		
	szerkezet, felépítés		
	nyelvi minőség		
Levonások	helyesírási hibák		
	íráskép		

_____

dátum

_____

dátum

_____

javító tanár

_____

jegyző